

จุลสาร

ทำอย่างที่ยอบจิ๋วจิ๋ว

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (พ.ค.52-ธ.ค.52)

Slow Travel เรื่อง จุติไม่เนื่องสน (2)

เมื่อจะไป ที่บวรท่าของงไรกับรั้วรังงฉ (7)

ตามรองพรตสน

สู่กัณฑ์ (๗) สิบบุรี (11)

พี่น้อง สรรพชาติมีให้สรร (18)

เที่ยวท่อง่างรัฐคนค่า ต่องรู้ที่เกาะอนเกล้า (23)

ข่าวประสาหมันส์ (30)

ISSN 1906-179X

รณานพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทบรรณาธิการ

หน้าร้อนมาถึงแล้ว ปีนี้วางแผนท่องเที่ยวคลายร้อนกันหรือยังคะ ถ้าประเมินจากงานไทยเที่ยวไทยครั้งที่ 15 ที่จัดขึ้นในเดือนมีนาคม ก็คิดว่าคนไทยเรากระตือรือร้นและพร้อมที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเทศเป็นอย่างดี เนื่องจากในงานคนแน่นชนิดทุกวัน ถ้าท่านใดพลาดโอกาสไปงานและปรารถนาจะไปพักผ่อนรูปแบบใหม่ ในจุลสารฉบับนี้เราขอแนะนำการท่องเที่ยวแบบ slow travel ค่ะ หรือถ้าสนใจไปทัศนศึกษาในถ้ำเย็น ๆ เราก็ให้ความรู้เรื่องตะกอนถ้ำในฉบับนี้เช่นกัน หลากหลายเรื่องราวหลากหลายแนวความรู้ยังคงเป็นรูปแบบของจุลสารของเราจะขอให้อ่านสนุกสานกับการท่องเที่ยวหน้าร้อนทั้งกับมิตรสหาย คนรู้ใจและครอบครัว และอย่าลืมเผยแพร่ความรู้จากจุลสารของเราให้ผู้ร่วมทางของท่านด้วยนะคะ สวัสดีค่ะ

ผู้จัดทำ สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทร/แฟกซ์ 02-204-2165 ที่ปรึกษา รศ.สุภาพร สุกสีเหลือง บรรณาธิการ ดร.นลินา ประไพภักดิ์สิทธิ์
รองบรรณาธิการ ดร.รักชนก โคโค กองบรรณาธิการ ชวิตร์ อรรถสาสน์ อภิรดี ช้วนตัน
ฝ่ายศิลป์ ทัศชัย ทองอยู่ ติดต่อลงประชาสัมพันธ์ ชวิตร์ อรรถสาสน์

Slow - Travel

เรื่อย ๆ แต่ไม่เหนื่อย

ชวีตร์ อรรถสาสน์

ใปัจจุบันเป็นยุคของสังคมแห่งความเร่งรีบ เนื่องจากทุกคนมีภาระหน้าที่การทำงาน และครอบครัวที่ต้องดูแลรับผิดชอบ

ทำให้กิจกรรมทุกอย่างในชีวิตประจำวันต้องถูกจำกัดไปด้วย แม้กระทั่งการทำกิจกรรมบางอย่างที่ถือเป็นการพักผ่อน อย่างเช่น การเดินทางท่องเที่ยวก็กลายเป็นการท่องเที่ยวแบบเร่งรีบ การเดินทางแต่ละครั้งจึงมุ่งเน้นไปที่จำนวนของแหล่งท่องเที่ยวที่เราจะไปเยี่ยมเยือน โดยลืมที่จะชื่นชมความสวยงามในระหว่างการเดินทาง การสัมผัสถึงเสน่ห์และคุณค่าของสถานที่ที่ได้ไป ซึ่งหากคุณเคยรู้สึกเร่งรีบเช่นนี้ เราอยากแนะนำเสนอวิธีการท่องเที่ยวในอีกรูปแบบหนึ่งให้คุณ นั่นคือ การท่องเที่ยวแบบ slow travel ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมสูงอย่างมาก เนื่องจากเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพของประสบการณ์ในการท่องเที่ยวมากกว่าปริมาณของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน การปรับเปลี่ยนรูปแบบการท่องเที่ยวอาจจะทำได้ยากในช่วงแรก แต่ถ้าคุณลองเปิดโอกาสสักครั้งในชีวิต คุณจะพบว่าการท่องเที่ยวไม่เพียงสัมผัสได้ด้วยตา แต่ยังสัมผัสได้ด้วยใจอีกด้วย

การท่องเที่ยวแบบ slow travel เป็นผลสืบเนื่องจากแนวความคิด slow movement ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแง่มุมต่าง ๆ ของการที่คนเราชอบอ้างว่า “ไม่มีเวลา” แนวคิดดังกล่าวยังชี้ให้เห็นว่าการใช้ชีวิตที่เร่งรีบ จะทำให้เราสูญเสียสิ่งมีค่าและรางวัลหลายอย่างในชีวิตไป การท่องเที่ยวแบบ slow travel เป็นการท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์เชิงลึกในการท่องเที่ยว โดยมีรูปแบบคือการเดินทางไปพักอยู่ ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเรียนรู้และซึมซับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น บรรยากาศ แหล่งท่องเที่ยว วิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น Pauline Kenny ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ SlowTrav.com กล่าวว่า นักท่องเที่ยวแบบ slow travel ส่วนใหญ่จะไม่เร่งรีบในการเดินทางไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวทั่ว ๆ ไป แต่จะให้ความสำคัญกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า ยกตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวจะเลือกพักแบบโฮมสเตย์หรือรีสอร์ทที่พื้นบ้านมากกว่าที่จะพักในโรงแรมระดับ 5 ดาว และใช้เวลาพักอยู่ไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์ โดยพยายามใช้ชีวิตให้กลมกลืนกับคนท้องถิ่น เช่น การซื้อของจากร้านค้าในหมู่บ้าน การจิบกาแฟยามเช้าในร้านเดิม ๆ พร้อมกับแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนในชุมชน และที่สำคัญการเดินทางแต่ละครั้งของนักท่องเที่ยวแบบ slow travel จะไม่สนใจว่าต้องเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้ครบทุกทีในครั้งเดียวที่มาเยือน แต่พวกเขาจะค่อย ๆ ใช้เวลาดื่มด่ำกับความสวยงามและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ดังนั้น ถ้านักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจก็อาจจะกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ หรือหากไม่สามารถท่องเที่ยวได้ครบในครั้งเดียวก็จะกลับมาเยือนใหม่อีกครั้งในโอกาสต่อไป

นอกจากประสบการณ์แปลกใหม่ที่มีคุณค่า และการได้สัมผัสกับแก่นแท้ของสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือนแล้ว ประโยชน์ที่ชัดเจนของการท่องเที่ยวแบบ slow travel คือ การปล่อยชีวิตให้ช้าลง ใส่ใจกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวมากขึ้น ซึ่งจะทำให้คุณได้สัมผัสกับการท่องเที่ยวในอีกมิติหนึ่ง เป็นอีกมุมมองที่คุณหรือใครหลายคนอาจจะไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน นอกจากนั้นการวางแผนการท่องเที่ยวก็เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญ

ของการท่องเที่ยวแบบ slow travel หากคุณวางแผนการท่องเที่ยวแบบสบาย ๆ ไม่เร่งรัดและเร่งรีบจนเกินไป ก็จะทำให้คุณท่องเที่ยวได้อย่างมีความสุข ไม่เคร่งเครียดที่จะต้องเดินทางไปเที่ยวชม

แหล่งท่องเที่ยวให้ครบตามข้อมูลของหนังสือท่องเที่ยวด้วยระยะเวลาอันจำกัด ประโยชน์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบนี้คือ เป็นการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากกว่าการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น เนื่องจากการท่องเที่ยวแบบ slow travel เน้นการเดินทางในรูปแบบที่นักท่องเที่ยวจะได้ชื่นชมและสัมผัสกับบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมระหว่างการเดินทางไปยังจุดหมายปลายทาง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางโดยรถไฟ เรือโดยสาร จักรยาน รวมทั้งสองเท้าของคุณในการก้าวออกไปชื่นชมกับความงามรอบ ๆ ตัวคุณ หากเป็นการใช้รถยนต์ก็แนะนำให้ใช้ได้ในระยะทางสั้น ๆ และพยายามเดินทางโดยเครื่องบินให้น้อยที่สุด

ประโยชน์ข้อสุดท้ายของการท่องเที่ยวแบบ slow travel คือการช่วยประหยัดงบประมาณในการท่องเที่ยว เนื่องจากการพักผ่อนอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งเพียงแห่งเดียวจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง รวมทั้งผู้ประกอบการหรือเจ้าของที่พักบางแห่งยังมีข้อเสนอพิเศษสำหรับผู้ที่พักอาศัยเป็นเวลานานด้วย

ถ้าหากวันนี้คุณรู้สึกว่าการดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความเร่งรีบตลอดเวลา ลองให้โอกาสตัวเองทำสิ่งต่าง ๆ ให้ช้าลงสักนิด หาเวลาพักผ่อนและดื่มด่ำกับความสงบอย่างเต็มที่ บางครั้งโลกใบเดิมที่คุณเคยเห็นอยู่ทุกวันนี้ก็อาจจะสวยงามมากขึ้น และเมื่อคุณทำชีวิตให้ช้าลง ชีวิตของคุณก็อาจจะสมบูรณ์มากขึ้นในวันหนึ่งเช่นกัน

Tips : ถ้าหากคุณสนใจอยากเป็นนักท่องเที่ยวแบบ slow travel แต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นอย่างไร เรามีข้อแนะนำมาให้คุณ การวางแผนการท่องเที่ยวครั้งต่อไปลองเลือกแหล่งท่องเที่ยวดังต่อไปนี้ เช่น ดอยวารี

อุทยานแห่งชาติดอยผ้าห่มปก หรืออุ้มผาง หรือหากคุณชื่นชอบความงดงามของน้ำทะเล ลองแวะไปเกาะช้าง เกาะคอเขา หรือเกาะหลีเป๊ะ แต่ถ้าหากคุณไม่อยากเดินทางไกล ยังมีสถานที่ที่น่าสนใจซึ่งอยู่ไม่ไกล

จากกรุงเทพฯ ๙ เช่น สังขละบุรี และบ้านปี่สอกในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น และเมื่อคุณเดินทางมาถึงจุดหมายปลายทางแล้ว ให้ลองเริ่มสำรวจสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวคุณในรัศมีที่สามารถเดินเท้าไปถึง หลังจากนั้นจึงค่อย ๆ ขยายการท่องเที่ยวให้ไกลขึ้นโดยการขึ้นจักรยานเช่ารถ นั่งรถไฟ

หรือเรือโดยสารไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ห่างไกลออกไป เพียงเท่านี้ คุณก็ได้เริ่มต้นกับการเป็นนักท่องเที่ยวแบบ slow travel แล้ว แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่างของสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจสำหรับการท่องเที่ยวแบบนี้เท่านั้น แต่ยังมีแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่น่าสนใจในประเทศไทยอีกจำนวนมากที่คุณสามารถท่องเที่ยวแบบ slow travel ได้ ที่สำคัญคุณต้องไม่ลืมที่จะท่องเที่ยวด้วยหัวใจของการเป็นนักเดินทางแบบ slow travel นั่นเอง

ที่มาของข้อมูล:

http://www.slowmovement.com/slow_travel.php

<http://www.msnbc.msn.com/id/20429755/>

http://www.urjc.es/z_files/af_alumn/af01/examenes/2006/ingles3.pdf

<http://www.bravenewtraveler.com/2007/10/12/five-reasons-why-slow-travel-beats-going-on-vacation/>

<http://www.slowtravel.org.uk/manifesto/>

ข่าวดี

สำหรับผู้รักการท่องเที่ยว ขณะนี้ทางสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวฯ ได้จัดทริปการท่องเที่ยว ชื่อ ธรรมชาติสวยทะเลใส น้ำใจเป็นมิตร ผักจืดและทำบุญ ธารน้ำอุ่นระนอง ในวันที่ 23-26 เม.ย. 52 เปิดรับจองที่นั่งแล้ววันนี้ ด่วนที่นั่งมีจำนวนจำกัด (สอบถามรายละเอียดได้ที่ 02-204-2165)

เมื่อจะไปเที่ยวควรทำอย่างไรกับสัตว์เลี้ยงดี

Chulavet

หลาย ๆ ครอบครัวที่รักสัตว์เลี้ยงเหมือนลูกมักจะลำบากใจในการไปเที่ยวโดยต้องทิ้งให้เค้าอยู่บ้าน โดยเฉพาะครอบครัวเดียวที่ถ้าไปไหน

ก็ต้องปิดบ้านทิ้งไว้ ทำให้หาโอกาสไปพักผ่อนยากขึ้นเพราะมีสัตว์เลี้ยงนี้เอง ถ้าที่พักที่จะไปเยี่ยมให้นำสัตว์เลี้ยงเข้าพักด้วยก็โชคดี แต่ที่พักลักษณะนี้ก็มีไม่มากนัก หลาย ๆ ครั้งที่ไม่สามารถพาไปด้วยเนื่องจากโรงแรมหรือที่พักไม่ยินยอม แล้วจะทำอย่างไรกันดีล่ะทีนี้

ทุกวันนี้มีตัวเลือกที่เปิดมาช่วยแบ่งเบาความเครียดเรื่องนี้เพิ่มขึ้น เช่น ถ้ามีงบประมาณไม่มากนักก็สามารถไปฝากที่คลินิกรักษาสัตว์หรือโรงพยาบาลสัตว์ สนนราคาก็มีตั้งแต่วันละสองร้อย สามร้อย จนถึงแพงกว่านี้ ลักษณะการฝากแบบนี้มักจะเป็นการอยู่ในกรง ตัวใครตัวมัน อาจเป็นห้องพักลมหรือห้องแอร์ ส่วนใหญ่ถ้าสนใจสามารถสอบถามและขอเข้าไปดูก่อนได้ว่าพอใจหรือไม่ การฝากแบบที่สองเป็นการฝากที่มีราคาแพงขึ้นมาอีกหน่อย สำหรับผู้ที่รักและเอาใจสัตว์เลี้ยงเป็นพิเศษ การฝากแบบนี้เรียกเป็นลักษณะรีสอร์ทสัตว์เลี้ยงจะได้นอนห้องแอร์เหมือนที่บ้าน มักจะมีห้องเดี่ยวให้นอนไม่ต้องนอนในกรง มีคนเลี้ยงที่จะพาไปเดินเข้าเย็น ราคาก็จะเริ่มที่ประมาณวันละ 500 ถึงประมาณ 1,000 บาทขึ้นไป

การฝากแบบใหม่ที่กำลังเริ่มมีเยอะขึ้นก็คือการฝากแบบโฮมสเตย์ บ้านบางบ้านที่อาจมีสุนัขอยู่แล้ว รับฝากสุนัขเพิ่ม การฝากแบบนี้มีทั้งที่ให้อยู่ในกรงกับที่อยู่ตามใจ นอนห้องแอร์เดินเล่นสองรอบเหมือนกัน ราคาที่มีตั้งแต่ประมาณ 80-400 บาท

ก่อนจะเลือกว่าจะฝากสัตว์เลี้ยงที่ไหนมีประเด็นที่อยากจะเสนอให้พิจารณาก่อนตัดสินใจดังนี้ ประเด็นแรกเลยก็คือความสะอาดของสถานที่ว่ามีมากน้อยเพียงใด เราจะพาสัตว์เลี้ยงแสนรักไปฝากไว้ทั้งที่คงไม่ยากให้มันติดเชื้อโรคกลับมา ฟังระลึกว่าความสะอาดไม่ได้แปรผันตามราคาเสมอไป ถ้าฝากแบบที่ราคาประหยัดก็ให้สังเกตดูว่ากรงสะอาดหรือไม่ เดินเข้าไปกลิ่นเหม็นมากน้อยเพียงใด พื้นห้องสะอาดหรือเปล่า หมอเองเคยพาสุนัขไปฝากในกรุงเทพฯ ที่หนึ่งมีชื่อเสียงออกทีวีหลายครั้ง แต่พอเดินเข้าไปบริเวณห้องนอนเจ้าตูบ กลิ่นฉี่เหม็นมาก ๆ ในห้องก็มีกลิ่นฉับ หมอน ที่นอนก็เก่าเหม็นมากแสดงว่าไม่ได้ทำความสะอาดบ่อยอย่างที่ควรเป็น ตรงข้ามกับอีกที่ตั้งอยู่ในจังหวัดท่องเที่ยวชายทะเล ไปก็ที่ไม่ว่าเวลาไหนก็ไม่เคยได้กลิ่นสกปรกเลย พนักงาน

ทำความสะอาดบ่อย ๆ และ ทุก ครั้ง ที่มี สัตว์ เช็กเอาร์ท ก็เหมือนโรงแรม คือต้องเข้าไปทำความสะอาดทุกครั้ง ที่นอนก็สะอาดไม่มอซอหรือมีกลิ่นด้วย

ประเด็นที่สองคือเวลาที่เปิดปิดรับสัตว์เลี้ยง ควรเลือกที่ที่มีความ ยืดหยุ่นเรื่องเวลาหน่อยก็ดี โดยเฉพาะถ้าเราอยากไปเที่ยวแล้วออกแต่ เช้า ที่รับฝากบางที่วันธรรมดาเปิดเกือบเที่ยง วันเสาร์อาทิตย์เปิดดีกว่า น้อย เปิดสาย ๆ แก้วโหมงสิบโหมง ถ้าเอาไปฝากก่อนออกไม่ต้องไปไหน

"ไกลกันพอดี แต่ถ้าไป "ไหนไม่ไกลไม่รีบออกก็ "ไม่ต้องกังวลเรื่องข้อนี้ มากก็ได้ อัยยาศัย ของพนักงาน หรือ เจ้าของสถานที่ ที่ติดต่อ กับเราก็ควรจะดีหน่อย "ไม่ใช่ว่าพอเราไม่ใช่คน

ดังหรือดาราที่เอาไว้ถ่ายรูปติดโชว์ที่ร้านได้ ก็พูดกับเราด้วยน้ำเสียงไม่ดี "ไม่ค่อยมีมารยาทด้วยเลย แล้วจะเชื่อได้อย่างไรว่าจะดูแลสัตว์เลี้ยงของเรา ด้วยความใส่ใจ เวลาหมอเอาสุนัขที่บ้านไปฝากที่ไหน ("ไปลองมาแล้วหลาย ที่ทั้งดังและไม่ดัง) "ไม่เคยบอกว่าตัวเองเป็นหมอแล้วก็ได้ เห็นเลยว่าบางที่ เราจะเอาตัวไปให้แก๊ง ทำอย่างกับไปขอกู้ตัวก็เค้าหน้าหงิกยิ่งกว่าอร อินทร์ตอน ดร.อินทร์ไม่เอาใจ

ประเด็นที่สามก็คือสถานที่มีบริเวณที่เป็นสนาม ที่สัตว์เลี้ยงของเรา โดยเฉพาะถ้าเป็นสุนัขสามารถออกมาวิ่งออกกำลังกายหรือทำธุระส่วนตัว "ได้หรือไม่ ถ้าไม่มี ที่รับฝากนั้นจะพาสัตว์เลี้ยงออกมาจากกรงเพื่อยืดเส้น ยืดสายบ้างหรือเปล่าและไปที่ไหน วันละกี่ครั้ง ถ้าสัตว์เลี้ยงของเราสูงวัย แล้วเค้ายืนดีพาออกมาทำธุระเพิ่มอีกรอบก่อนนอนหรือไม่ พวกนี้ต้อง ชักถามให้ละเอียด ถ้าเป็นเราต้องแยกจากครอบครัวทั้งที ยังจะถูกขังทั้งวัน

ทั้งคืนก็อาจเจอได้ วันทั้งวันพนักงานจะใช้เวลากับสัตว์เลี้ยงของเราแค่ไหน
ในแต่ละวัน ถ้าราคาแพงแล้วมีบริการแถมอื่น ๆ เช่นอาบน้ำให้ก่อนกลับก็ดู
เข้าท่าดี

เมื่อพาสัตว์เลี้ยงไปฝากอย่าลืมเอาอาหารหรือขนมที่มันชอบฝากไว้กับ
คนเลี้ยงด้วย ถ้ามียาที่ต้องทานเป็นประจำก็ควรเขียนวิธีใช้ยากำกับไว้ด้วย
พร้อมทั้งอธิบายให้คนเลี้ยงฟังด้วยตัวเอง นอกจากนี้ควรใช้เวลาคุยกับคนที่
จะเลี้ยงให้เราพอสมควร ควรบอกลักษณะนิสัยทั้งดีและไม่ดี ความชอบไม่
ชอบ เคยฝึกมาแล้วหรือไม่แค่ไหน และเป็นอย่างไรเมื่ออยู่กับคนแปลกหน้า
เด็ก หรือสัตว์เลี้ยงตัวอื่น ควรฝากผ้าหรือของเล่นของมันที่มีกลิ่นที่คุ้นเคยไว้
ด้วยจะสามารถคลายเครียดให้สัตว์เลี้ยงได้

อย่าลืมจดเบอร์โทรศัพท์ของเจ้าของให้ติดต่อกันกรณีฉุกเฉิน และขอ
เบอร์มือถือคนเลี้ยงมาด้วยก็ดี จะได้โทรมาสอบถามได้ว่าสัตว์เลี้ยงที่รักเป็น
อย่างไรบ้าง เลือกสถานที่ที่ฝากได้แล้วก็อย่าลืมจองล่วงหน้าจะได้ไม่มี
ปัญหาว่าพอถึงเวลาที่เต็ม ก่อนถึงวันพาไปฝากควรใช้เวลากับสัตว์เลี้ยงเยอะ

กว่าปกติเล่นกับเค้าให้เค้า
รู้สึกดีเพราะการที่ต้องห่าง
เจ้าของหลาย ๆ วันทำให้
สัตว์เลี้ยงซึมเศร้าได้ เมื่อ
ฝากสัตว์เลี้ยงเรียบร้อย
แล้วก็ออกเดินทางกันได้
เลยหากลับก็อย่าลืมซื้อ
ขนมติดไม้ติดมือกลับมา
ฝากกันบ้างนะ

สามรอยพระศาศดา...

สู่... ถ้ำฤๅษี บวญฐ ธาษฏฐี

รศ.สุภาพร สุกสีเหลือง

ฉบับนี้ขอนำท่านไปยังสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดราชบุรี นั่นคือ **ถ้ำฤๅษี (ฤๅษี) เขา** ในอดีตถ้ำนี้มีชื่อว่า **ถ้ำพุทธ เขา** เนื่องจากเป็นสถานที่ที่เชื่อว่าพระพุทธรูปเจ้าเคยมาพักค้างแรม และมีการสลักพระพุทธรูปแห่งแรกของไทยขึ้นที่นี่ ต่อมาเมื่อฤๅษีมาพำนักและบำเพ็ญเพียรมากมาย ดังจะเห็นได้จากรูปพระฤๅษีหลายองค์ในถ้ำสมาธิคุปต์ ห้องที่อยู่เคียงข้างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านฤๅษีตาไฟที่เล่ากันว่าท่านมีอาคมแกร่งกล้า มีความสามารถเรียกเหล็กไหลมาสร้างวัดอุดมคณ และเป็นที่เคารพนับถือ ทำให้ชื่อที่เรียกถ้ำนี้ เปลี่ยนมาเป็นถ้ำฤๅษีเขา

ป้ายสื่อความหมายทางเดินขึ้นสู่ถ้ำ

คำที่ถูกต้องเขียนว่าถ้ำฤๅษี หรือ ฤๅษี มิใช่ ฤๅษี

แทน ขอนำท่านย้อนอดีตเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของถ้ำฤๅษี เขาตั้งต่อไป

ณ พุทธพัสสา ๑๙ (หลังพระพุทธเจ้าตรัสรู้ ๑๙ ปี ก่อนเสด็จดับ
 ขันธปรินิพพาน ๒๖ ปี) มีชายหนุ่มเชื้อสายไทยลาวผู้หนึ่ง นาม **บุญ**
 นิवासสถานอยู่ที่เมืองสุนาปรินตพริบพลี (สุนา = สวน ปรินต = ป่าลัม)
 เมืองโบราณนี้อยู่ในละแวกปราณบุรีถึงเพชรบุรี นายบุญเดินทางคุมกอง
 เกวียนนำสินค้าไปขายถึงกรุงสรวัดถี นายบุญได้ตามชาวเมืองไปฟังธรรม
 จากพระพุทธองค์เกิดความเลื่อมใส ได้ทูลขอบวชกับพระพุทธองค์ โดยมี
 พระอานนท์เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอุบาสีเป็นผู้ให้สรณศีล ได้ฉายาจาก
 พระพุทธองค์ว่า “ปุณณเถระ หรือ พระปุณณ” เมื่อบวชเรียนได้ ๓ พรรษา

รูปพระฤาษีในถ้ำสมาธิคุปต

ท่านก็คิดว่าน่าจะ
 กลับไปยังบ้านเมือง
 ของตนเพื่อเผยแผ่
 ธรรม เพราะชาวปราณ
 ในยุคนั้นมีชื่อเสียงเลื่อง
 ลือด้านความดุร้าย
 เป็นที่เกรงกลัวไปทั่ว
 แสดงว่าตอนนั้นพระ
 พุทธเจ้ายังมีได้ทรง
 บัญญัติพระวินัยที่ให้

พระภิกษุบวชใหม่ต้องอยู่กับพระอุปัชฌาย์นาน ๕ ปี จึงจะได้รับอนุญาตให้
 ไปพำนักที่อื่นได้

พุทธพัสสา ๒๒ พระปุณณได้อัญเชิญพระพุทธเจ้าเสด็จมาแสดง
 ธรรมโปรดชาวเมือง ที่บ้านแม่กุน สุนาปรินตพริบพลี พัก ๒ วัน แล้วเสด็จ
 ผ่านเมืองทองซึ่งมีพระเจ้าทับไททองเป็นเจ้าเมือง สมัยนั้นมีชื่อว่าไทยลาว
 (ไทย-ละ-วะ) พระพุทธองค์ได้เสด็จขึ้นถ้ำพุทธ เขางู ประทับที่ถ้ำนี้ หนึ่งวัน
 และหนึ่งคืน พระพุทธองค์ได้ทรงพยากรณ์ว่า

“เมื่อพุทธศาสนาดั้งนาน ๕๐๐ ปี เมืองทองจักมีชื่อ เมืองสุวรรณภูมิ เป็นเมืองพุทธศาสนา เมื่อล่วงถึงพันปีแล้วศาสนาจะบางลงเหลือเพียงพุทธ นิमित... เมื่อพุทธศาสนาดั้งนานพันปี เมืองจะย้ายมาตั้งตรงที่นี่ ชื่อเมืองราชพลี (ราชบุรี) อุหาที่พุทธอาศัย มีชื่อถ้ำฤๅษี พุทธเงาในถ้ำนี้จะมีคนทำเป็นพุทธ นิमित เป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป”

พุทธพัศสา ๒๓ พระปฐมณได้พาพระเจ้าทับไททองไปเฝ้าพระเจ้าพิมพิสาร ที่เมืองมคธ และสัดับธรรม “ธรรมจักรกัปปวัฒนสูตร” จากพระพุทธองค์ที่เมืองเวพฐวัน หลังจากฟังธรรมแล้ว พระองค์ก็ได้ดวงตาเห็นธรรม บรรลุโสดาปัตติผล ครั้นพระเจ้าทับไททองกลับเมืองทองแล้วได้เปลี่ยนชื่อเมืองทองหรือเมืองทองไทยลาวเป็น “สุวรรณภูมิ” และทรงรับพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติแต่นั้นมา (อาณาจักรทวาราวดีมีที่มา เริ่มจากขุนฟ้าเมืองไทย เจ้าเมืองเถียมหรือถมทอง ได้สร้างเมืองใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๑๑๑๒ – ๑๑๒๒ บริเวณนครปฐมตั้งชื่อเมืองว่า “ไทยทวาลาว” ที่รวมแห่งชนเชื้อสายไทย ลาว ทวาหรือมอญ)

พระเจ้าทับไททองได้สร้างวัดแห่งแรกขึ้นในพุทธศักราชที่ ๒๔ ชื่อว่า "วัดปุณณารามดำรงอริยสงฆ์" บริเวณหนองวัด ใกล้บ้านโพธิ์งามและหนองเกษร คือแถบคูบัว ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นบริเวณที่มีการค้นพบกบฏเบ็องจาร์ (กระเบ็องจาร์) และแผ่นหินทราย ที่บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ให้พวกเรา ได้ทราบ นำเสียดายที่การค้นพบกบฏเบ็องจาร์ที่คูบัว วัดพลับพริ และอีกหลายแห่ง การสืบค้นประวัติศาสตร์ยังไม่เสร็จสิ้นดี ก็มีมิถุนาชีพนาของจริงไปขาย สร้างของปลอมขึ้นมาแทน ทำให้ประวัติศาสตร์ไทยถูกบิดเบือนไป

กาลเวลาผ่านไปอีก ๒๑ ปี ณ พุทธศักราช ๔๓ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ พระปฐมได้ทูลพระเจ้าทับไททองให้ทรงระลึกถึงพระธรรมที่ได้สดับฟังจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระเจ้าทับไททองซึ่งขณะนั้นมีพระชนมายุ ๑๐๒ ปี ทรงบรรลุโสดาปัตติผล จึงยังมีสติระลึกได้ดั่งอย่างพระอริยบุคคล ได้ตรัสเล่าให้พระปฐมจดลงในแผ่นกบฏเบ็องจาร์ทั้งยังได้เล่าว่าพระปฐม อาศัยเงา (พระฉาย) สลักพระพุทธรูปองค์แรกขึ้นที่ลำภูษาแขวงด้วยใช้เวลาสร้าง ๔ ปี

พระเจ้าทับไททองยังได้สร้าง "วัดราชพลี" (น่าจะอยู่ที่เดียวกับวัดราชสิงขร) ซึ่งวัดปุณณารามและวัดราชพลีได้เสื่อมสลายไปหมดสิ้นแล้ว เมื่อพระปुณณนิพพาน พุทธศักราช ๔๔ ได้มีการนำพระอัฐฐธาตุดุบบรรจุไว้ ณ พระเจดีย์เขาสูง ในปัจจุบันนี้ไม่หลงเหลือสภาพแล้ว เนื่องจากบริเวณเขาสูงมีการระเบิดหินนำไปใช้ในการก่อสร้าง และทำปูนกินหมาก กล่าวกันว่าปูนกินหมากจากเขาราชบุรีมีความอร่อยที่สุด

พระพุทธรูปในถ้ำฤๅษีจากการแกะสลักของพระปุณณนี้เป็นหินปูน ประสมสีด่างทอง มีอักษรจารึกที่ฐานว่า "ชื่อ บุญ วร ฤๅษี ฐิติ สมานธิ คุปต พุทธศักราช ๔๔" แปลว่า "ชื่อ บุญ พระ ฤๅษี คุ้มครอง สมานธิ ณ เขาสูง พุทธศักราช ๔๔" หลักฐานที่เล่ามาต้นนี้ได้มาจากบันทึกของพระราชกวี (อ่ำ) ซึ่งแตกต่างจากข้อมูลของ ททท. ที่ว่าสร้างในยุคทวารวดี (พ.ศ. ๑๑-๑๓) บอกว่าเป็นอักษรปัลลวะระสันสกฤตและแปลความหมายแตกต่างไป อาจเป็นเพราะอักษรที่เห็นในปัจจุบันมีการลงรักดำเห็นไม่ชัด ท่านพระราชกวีได้ให้คนเอาแป้งลูบตัวอักษรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ จึงปรากฏ ปีที่สร้างให้เห็น และอ่านเป็นภาษาไทยมคธ

อักษรจากภาพถ่ายปัจจุบันเห็นไม่ชัด

อักษรจากจากหนังสือของพระราชกวี (อ่ำ)

อ่านมาถึงตอนนี้ท่านผู้อ่านคงเห็นความสำคัญของถ้ำฤๅษีเชื่อว่ามีความสำคัญยิ่ง ถ้ำผ่านไปแล้วไม่แวะคงไม่ได้ เรามักจะผ่านบ่อย ๆ แต่ไม่เคยแวะเพราะเป็นเส้นทางที่จะผ่านไปดูค้างคาว วัดเขาช่องพราน สวนผึ้ง หรือไปยังวัดหนองหอยที่มีพระพุทธรูปและเจ้าแม่กวนอิมองค์ใหญ่

พระพุทธรูปปางลีลา

พระพุทธรูปปางลีลา
(ผนังภายในถ้ำ)

สัญลักษณ์สำคัญที่บอกให้ทราบที่ท่านมาถึงเขาแล้ว นั่นคือภาพพระพุทธรูปปางลีลาสีทองที่ยืนเด่นเป็นสง่าติดขุนเขา เลี้ยวขวาเข้าไปจะเห็นป้ายทางขวามือว่า “ถ้ำฤๅษี เขาสูง” รีบจอดรถ เดินขึ้นบันไดใหญ่ ถ้ำประตูถ้ำปิด จะมีเจ้าหน้าที่หรือชาวบ้านจากร้านค้าตรงข้ามวิ่งมาเปิดกุญแจให้ด้วยความกุลิกกุจอ เมื่อเข้าไปในถ้ำนั้นสิ่งแรกที่รู้สึกคือความเย็นของถ้ำ พื้นถ้ำได้รับการปูหินแกรนิตให้แลดูสวยงามขึ้น ภายในจะพบพระพุทธรูปปางปฐมเทศนา นั่งห้อยพระบาท แสดงธรรมยกพระหัตถ์ขวาถือวงล้อธรรมจักร พระหัตถ์ซ้ายหงายและวางบนตักสูงประมาณ ๓.๔๕ เมตร ผนังถ้ำด้านซ้ายมือมีรอยสลักเป็นพระพุทธรูปปางลีลา แต่ดูคล้ายยังทำไม่เสร็จ กลางถ้ำมีรอยสลักคล้ายนาคราชแต่ก็คล้ายไม่เสร็จเช่นกัน หรือว่าเสื่อมด้วยกาลเวลาไม่อาจบอกได้ ช่าง ๆ ถ้ำนี้ยังมีโถงใหญ่น่าจะเป็นที่พักอาศัยได้หลายคน

นอกจากนี้ ด้านหน้าของถ้ำยังมีถ้ำเล็ก ๆ อีกห้องหนึ่งเรียกว่าห้องสมาธิรูปตุ
ภายในมีถ้ำสี่หลายรูป ลองถามดูว่าท่านไหนคือถ้ำสี่ตาไฟ

หลังจากลองนั่งสมาธิที่นี้สัก ๑๐ นาทีจะรับรู้ถึงความสงบอย่างน่า
แปลกใจ เสร็จแล้วขับรถต่อไปนมัสการรอยพระบาทที่บริเวณใกล้กันหากมีแรง
ขึ้นได้ หรือจะนั่งรถวนรอบอุทยานเขาสูง ดูร่องรอยการระเบิดหินเพื่อนำไป
ทำวัสดุก่อสร้าง ปัจจุบันนี้ไม่มีการระเบิดหินแล้ว มีวิวสวย ๆ ให้ถ่ายรูปหลาย
จุดบริเวณนี้จะมีเด็ก ๆ มาล้อมหน้าล้อมหลังขายข้าวโพดหรือกล้วยให้เราได้
เลี้ยงลิงแสม ๆ ที่นี้ไม่ค่อยดุเหมือนแถวนครสวรรค์ที่จะมาแย่งอาหารจากมือ
เราเลย แต่ก็อย่าเพิ่งไวใจ เด็ก ๆ จะถือไม้เรียวคอยกำกับมิให้เข้ามายุ่งกับ
นักท่องเที่ยวมากเกินไป ตอนแรกเราก็หงุดหงิด เพราะเด็ก ๆ มากเหลือเกิน
ต่างคนก็ขอให้ช่วยซื้อจนไม่รู้ว่าจะอุดหนุนใคร จำรี่ไปหลายถุงแต่ในที่สุดก็
สงสารเด็ก ๆ ที่ไม่ค่อยมีลูกค้า หรือนักท่องเที่ยวเข้ามาอุดหนุน พวกเขาก็
อยากได้เงินไปกินขนม เลยอุดหนุนคนละ ๑๐ บาท

ความงามบริเวณอุทยานเขาสูง

ให้อาหารลิงแสม

โถงในถ้ำถ้ำสี่

หนังสืออ้างอิง

พระราชกวี ๒๕๕๐ พระพุทธศาสนสุวัณณภูมิปกรณ ราชบุรีวัดฤกดา ดำเนินเมือง
ขุนไทย ชวน พิมพ์ หน้า ๔๑๗

วันอุ้น เขียนไทย ๒๕๕๑ ประวัติความเป็นมาของวัดพริบพรี ในหนังสือบทสวดมนต์
ฉบับพิเศษของวัดเพชรบุรี เพชรภูมิการพิมพ์ หน้า ๕-๗

หิ่งห้อย ธรรมชาติมหัศจรรย์

จักรวาล โยโย

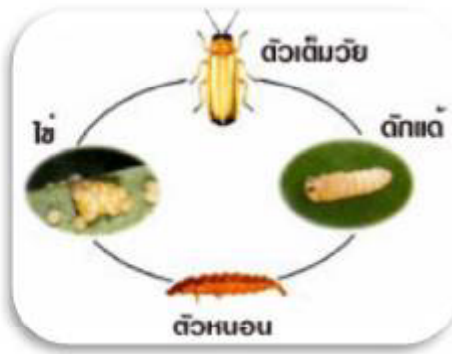
 “แลมไพริส นอคติลุคา” (*Lampyris noctiluca*) หลายๆ ท่านอาจคุ้นหูกับคำ ๆ นี้ ถ้าได้เคยดูโฆษณา เมืองไทยประกันชีวิต แน่นอนค่ะ ในโฆษณากล่าวว่า คำ ๆ นี้คือชื่อวิทยาศาสตร์ของเจ้าแมลงตัวน้อยที่สามารถสร้างแสงสว่างได้ในตัวเองซึ่งคือ “หิ่งห้อย” นั่นเอง แต่ในความเป็นจริงแล้วหิ่งห้อยชนิด “แลมไพริส นอคติลุคา” นี้ไม่ได้มีการกระจายพันธุ์อยู่ในประเทศไทย ส่วนใหญ่พบได้ใน อังกฤษ โปรตุเกส ยุโรปตะวันตก กระจายมาจนถึงทางตะวันออกเฉียงของประเทศจีน อ้าว ! เกิดคำถามแล้วใช่มั้ยคะ แล้วอย่างนี้ หิ่งห้อยในเมืองไทยจะเป็นสายพันธุ์ไหนกันล่ะ โปรดติดตามต่อไปนะคะ

ราชบัณฑิตยสถาน ได้อธิบายถึง หิ่งห้อย (firefly) ไว้สั้น ๆ ว่าเป็นแมลงชนิดหนึ่ง มีแสงเรือง ๆ ที่ก้น เป็นเพราะ "หิ่งห้อย" เป็นแมลงที่มีอวัยวะทำแสงที่เรียกว่า โฟโตไซต์ (photocytes) อยู่ภายในปล้องปลายท้อง ในเพศผู้ มีอยู่ 2 ปล้อง และในเพศเมียมี 1 ปล้อง แสงที่เกิดขึ้นเป็นแสงที่ไม่มีความร้อน นักวิทยาศาสตร์เรียกแสงประเภทนี้ว่า แสงเย็นหรือแสงหนาว ซึ่งเกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีของสารที่ชื่อว่าลูซิเฟอริน (luciferin) ในอวัยวะผลิตแสง ทำปฏิกิริยากับออกซิเจนในหลอดลม แสงของหิ่งห้อยที่เราเห็นมีความสว่างตั้งแต่ 1/50 ถึง 1/400 แสงเทียน แสงของหิ่งห้อยมีได้มีเพียงแสงสีเหลืองหรือเขียว ซึ่งพบได้บ่อยเท่านั้น หิ่งห้อยบางชนิดสามารถผลิตแสงสีเหลืองฟ้า หรือสีแดงส้มได้ หิ่งห้อยที่เราเห็นบินอยู่ตามต้นไม้ มักเป็นหิ่งห้อยตัวผู้ ส่วนหิ่งห้อยตัวเมียชอบเกาะนิ่งตามกิ่งไม้และใบไม้ การกระพริบแสงเป็นการส่งสัญญาณให้เพศตรงข้ามสนใจ และเข้ามาผสมพันธุ์ ซึ่งหิ่งห้อยแต่ละชนิดจะมีสัญญาณที่แตกต่างกัน การกระพริบแสงของหิ่งห้อยมีอยู่ 2 แบบ คือ กระพริบแสงพร้อมกันและไม่พร้อมกัน จังหวะการกระพริบแสงของหิ่งห้อยสามารถบอกถึงความแตกต่างของหิ่งห้อยแต่ละชนิดได้ หิ่งห้อยทำแสงทั้งช่วงเวลากลางวันและช่วงเวลากลางคืน มนุษย์เรารู้จักหิ่งห้อยมานานกว่า 2,000 ปีแล้ว คนจีน ญี่ปุ่น และบราซิลโบราณ จะจับหิ่งห้อยใส่ขวดแก้วเพื่อใช้แทนตะเกียง โดยใช้หิ่งห้อยตัวโตเต็มที่เพียง 6 ตัว ให้แสงสว่างก็เพียงพอสำหรับอ่านหนังสือในเวลากลางคืน และในปัจจุบันก็ยังมีผู้นิยมตะเกียงหิ่งห้อยกันอยู่ ถ้าท่านลองพิมพ์คำว่า firefly lantern ในเว็บไซต์ google ท่านจะพบว่ามีการขายตะเกียงหิ่งห้อยหลากหลายรูปแบบผ่านทางเว็บไซต์

 หิ่งห้อยเป็นแมลงปีกแข็ง จัดอยู่ในจำพวกด้วง (beetle) ในวงศ์แลมไพริดี (Lampyridae) มีลักษณะลำตัวยาวรี ตัวเต็มวัยของเพศผู้มีปีกเสมอ ส่วนเพศเมียมีทั้งชนิดที่มีปีกและชนิดที่ไม่มีปีก ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นตัวหนอนที่เรืองแสงได้ (glowworm) หิ่งห้อยที่มีปีกมีลำตัวยาวตั้งแต่ 4-25 มิลลิเมตร แล้วแต่ชนิด ส่วนเพศเมียที่เป็นตัวหนอนอาจมีลำตัวยาวถึง 100 มิลลิเมตร มีปีก 2 ชุดที่ซ้อนทับกันคือ ปีกนอกแข็ง สำหรับป้องกันตัว ส่วนปีกในนุ่มกว่า ตาหิ่งห้อยตัวเต็มวัยเป็นตาประกอบ (compound eye) มีเลนส์ขนาดเล็กมากมาย ทำให้สามารถเห็นได้หลายทิศทางพร้อมกัน แต่ว่าตาของหนอนหิ่งห้อยกลับเป็นตาเดี่ยว (simple eye) ซึ่งทำหน้าที่รับรู้ความมืดและสว่างเท่านั้น หนวดของหิ่งห้อยช่วยในการดมกลิ่น หิ่งห้อยมีวงชีวิตเริ่มจากไข่ หนอน ดักแด้ จนโตเต็มวัย เมื่อหิ่งห้อยตัวเมียวางไข่ จะวางครั้งละหลายร้อยฟองบนดิน กิ่งไม้หรือใบหญ้าในระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม ไข่หิ่งห้อยเรืองแสงได้เล็กน้อย เมื่อเวลาผ่านไปราว 3 สัปดาห์ ไข่จะฟักเป็นหนอน หนอนที่รอดชีวิตจะอยู่นิ่งในเวลากลางวัน และออกหากินในเวลากลางคืน โดยมันจะกินอาหารนาน 1-2 ปี เพื่อเปลี่ยนสภาพเป็นดักแด้ จากนั้นจึงฝังตัวใต้ดินและงอกปีก เมื่อปีกสมบูรณ์จะออกจากที่ซ่อนเป็นหิ่งห้อยตัวเต็มวัย แต่จะมีอายุสั้น คืออยู่ได้ประมาณ 4-8 สัปดาห์เท่านั้น หิ่งห้อยเต็มวัยจะไม่กินอาหาร นอกจากน้ำค้างบนใบหญ้า และใบไม้ มีหิ่งห้อยบางชนิดในยุโรปชอบกินน้ำหวานจากเกสรดอกไม้ ส่วนใน

ระยะตัวหนอน หิ่งห้อยจะทำหน้าที่เป็นตัวห้ำ (predator) โดยกินสัตว์เล็ก ๆ เช่น กุ้ง ปู และหอยเป็นอาหาร ด้วยการปล่อยเอนไซม์เข้าไปย่อยอวัยวะภายในของสัตว์เหล่านั้นแล้วจึงดูดกินเป็นอาหาร หอยที่เป็นอาหารหิ่งห้อยมีหลายชนิดที่เป็นพาหะของพยาธิต่าง ๆ เช่น พยาธิใบไม้

หอยที่เป็นอาหารของตัวหนอนหิ่งห้อย

ในเลือดหรือพยาธิใบไม้ในตับของคนและสัตว์ หิ่งห้อยจึงช่วยกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์

ใบไม้ให้พยาธิแพร่ระบาดได้ นอกจากนี้ยังสามารถทำลายหอยเชอร์รี่ ซึ่งเป็นศัตรูสำคัญที่กัดกินทำลายต้นกล้าข้าว ที่ลงกล้าหรือปักดำใหม่ ๆ หิ่งห้อยจึงเป็นแมลงที่มีความสำคัญทั้งในด้านการแพทย์และการเกษตร

ดั่งที่เกริ่นนำข้างต้น หิ่งห้อยมิได้มีเฉพาะ “แลมไพริส นอคติลูลา” เท่านั้น ปัจจุบันพบหิ่งห้อยราว 2,000 ชนิด ทั่วโลก มีการกระจายพันธุ์ในทวีป ยุโรป อเมริกา และ เอเชีย สำหรับประเทศไทยพบหิ่งห้อย 2 ประเภท คือ หิ่งห้อยน้ำจืด หรือหิ่งห้อยบก และหิ่งห้อยน้ำกร่อย หรือหิ่งห้อยป่าชายเลน หิ่งห้อยที่อาศัยอยู่ในน้ำจืดมักเป็นชนิด “ลูซิโอลา อะควาติลิส (*Luciola aquatilis*)” พบที่บริเวณแหล่งน้ำนิ่งทั่วไปในประเทศไทย ทั้งพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สมุทรสงคราม และย่านชานเมืองในพื้นที่ธรรมชาติที่ยังอุดมสมบูรณ์ ส่วนหิ่งห้อยป่าชายเลน เป็นหิ่งห้อยที่มีขนาดเล็ก มีจุดเด่น คือมีการกระพริบแสงเป็นจังหวะพร้อม ๆ กัน ซึ่งในประเทศไทยหิ่งห้อยป่าชายเลนที่พบส่วนใหญ่เป็นชนิด “หิ่งห้อยป่าเลนวา ลิดา (*Pteroptyx valida* Olivier) และ “หิ่งห้อยป่าเลนมาลัคคา (*Pteroptyx malaccae* Gorham) พบกระจายพันธุ์ตั้งแต่ จังหวัดเพชรบุรี

(ซ้าย) *Pteroptyx valida* Olivier
(ขวา) *Pteroptyx malaccae* Gorham

สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สมุทรปราการ จันทบุรี และ ตราด ส่วน
“หิ่งห้อยเทเนอร์” *Pteroptyx tener* Olivier พบได้เพียงเล็กน้อยและส่วน
ใหญ่กระจายพันธุ์อยู่ทางภาคใต้ของไทย จนถึงมาเลเซีย และ นิวกีนิ

 ในฉบับนี้เราก็ได้เรียนรู้เรื่องราวทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับหิ่งห้อย แมลงตัว
น้อยน่ารัก ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และในปัจจุบันก็มี
แหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้เข้าศึกษาและชื่นชมกับเจ้าตัวเล็กนี้หลายแห่ง แต่
การที่นักท่องเที่ยวเข้าไปยังแหล่งอาศัยของมัน มักก่อให้เกิดผลกระทบต่อ
ตัวผู้จิ้งจกชีวิตและระบบนิเวศโดยรอบมากมายค่ะ ในฉบับหน้าจะเป็นการ
รวบรวมแหล่งเที่ยวชมหิ่งห้อยทั้งชนิดน้ำจืด และน้ำ
กร่อยมาให้ได้เลือกไปเที่ยวชมกัน พร้อมทั้งวิธีการ
เที่ยวชมที่ถูกต้อง และแนวทางในการอนุรักษ์ถิ่นที่
อยู่ของมัน เพื่อให้ยังมีเจ้าหิ่งห้อยน้อยให้เราได้ชื่น
ชมไปอีกนานแสนนาน

อ้างอิง

<http://www.biotech.or.th/biotechnology-th/newsdetail.asp?id=1662>

http://en.wikipedia.org/wiki/Lampyris_noctilucahttp://www.maeklongtoday.com/sara_1/sara.php

<http://www.malaeng.com/blog/?cat=49>

http://everythingandnothing.typepad.com/mississippi/the_great_outdoors/

<http://www.arbec.com.my/fireflies/index.htm>

<http://www.th.wikipedia.org/wiki/หิ่งห้อย>

http://everythingandnothing.typepad.com/mississippi/the_great_outdoors/

เที่ยวถ้ำอย่างรู้คุณค่า ต้องรู้จักตะกอนถ้ำ

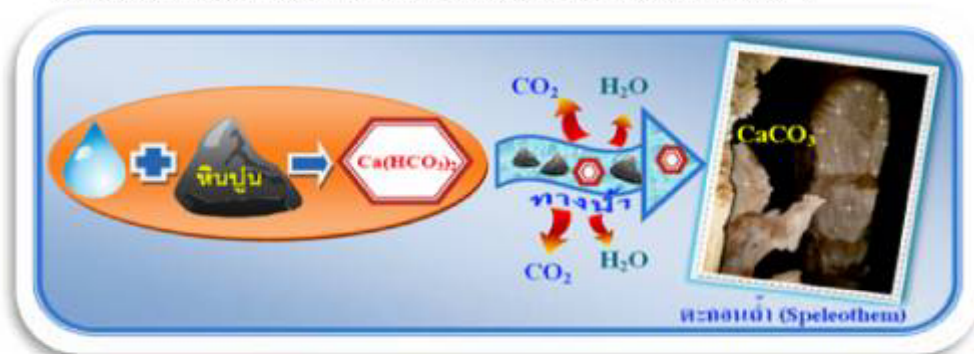
อภิรดี ช้วนตัน

เมื่อเอ่ยถึง “ตะกอนถ้ำ” หลาย ๆ คนอาจทำหน้าพิศวงงงงวย? ด้วยความสงสัย บางคนอาจคิดว่า คงเป็นเศษดิน หิน ททราย ที่อยู่ภายในถ้ำ และอาจคิดว่ามันคงไม่มีความสำคัญเท่าไรหรอก แต่ถ้ำเอ่ยถึง “หินงอก หินย้อย” ละ่ะ หลายคนคงร้องอ้อ"กันเลยทีเดียว ซึ่งหินงอกหินย้อยรวมทั้งเศษหิน ดิน ททราย ก็เป็นส่วนหนึ่งของตะกอนถ้ำนั่นเอง แท้ที่จริงแล้ว ตะกอนถ้ำ หรือ สปีลีโอเธม (speleothem) มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก หมายถึงรูปแบบการทับถมของแร่ทุติยภูมิ (secondary minerals) เช่น แคลไซต์ ซิลิเกต มิเนียม เป็นต้น ภายในถ้ำโดยมีน้ำเป็นตัวกลางในการชะล้างและพัดพาตะกอนเข้าไปในถ้ำ ทำให้เกิดการสะสมตัวของตะกอนภายในถ้ำ และน้ำที่เคลื่อนผ่านจะเป็นตัวทำละลายและพัดพาสารแคลเซียมไบคาร์บอเนต $[Ca(HCO_3)_2]$ ในเนื้อหินปูนไปด้วย เมื่อเกิดการสูญเสียก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) และน้ำระเหยไปจนหมดจะทำให้

เกิดการตกผลึกและสะสมตัวของแร่แคลไซต์ตามผนังถ้ำหินปูน เกิดเป็น ตะกอนถ้ำ (ภาพประกอบ 1) ตะกอนถ้ำมี 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) ตะกอนที่ไม่ใช่สารแคลเซียมไบคาร์บอเนต เช่น ตะกอนกรวด ทราาย โคลนที่ถูกพัดพา มากับน้ำ และบางส่วนแสดงร่องรอยท้องน้ำเดิม และ 2) ตะกอนที่เกิดจาก สารแคลเซียมไบคาร์บอเนต ได้แก่ ตะกอนที่ก่อเกิดลักษณะรูปทรงแปลก ประหลาด หรือสวยงามภายในถ้ำ ส่วนใหญ่เป็นแร่แคลไซต์รูปทรงต่าง ๆ เช่น หินงอก หินย้อย ม่านหินย้อย เสาคิน ไข่มุกถ้ำ เป็นต้น ซึ่งอายุของถ้ำจะ มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดตะกอนถ้ำ โดยการเกิดตะกอนถ้ำจะอยู่ใน วิวัฒนาการช่วงมีซิมมวีย์และปัจจิมวีย์ (วิวัฒนาการของถ้ำได้เขียนไว้ในจุล สารฉบับที่ 4 (ต.ค.- ธ.ค. 51)) ตะกอนถ้ำเหล่านี้เป็นสิ่งที่สามารถดึงดูดใจ และสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวได้ด้วยลักษณะรูปทรงที่สวยงาม แปลกตา รวมทั้งแสงระยิบระยับแวววาวของแร่ประกอบหินต่าง ๆ

ภาพประกอบที่ 1

ส่วนประเภทของตะกอนถ้ำสามารถจำแนกได้ 3 ประเภทตามลักษณะ การเกิด ได้แก่ 1) ประเภทที่เกิดจากน้ำหยดและน้ำไหล 2) ประเภทที่มีรูปร่าง ไม่แน่นอน และ 3) ประเภทที่เกิดใต้ระดับน้ำ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังตาราง

ประเภท	ตัวอย่าง	ลักษณะ	การเกิด
ประเภทที่เกิดจากน้ำไหล	หลอดหินย้อย (soda straws)	สารหินปูนที่จับตัวเป็นหลอดหรือท่อย้อยลงมาจากเพดานถ้ำ	เกิดจากสารประกอบคาร์บอเนตที่พอกตัวหลังจากการระเหยของน้ำและคาร์บอนไดออกไซด์ จะมีการเรียงตัวของผลึกในแนวยาวและย้อยลงมาทำให้มีความยาวเพิ่มขึ้น ทำให้ดูคล้ายหลอดกลวงที่มีน้ำหยดออกมา
	หินย้อย (stalactite)	ตะกอนหินปูนที่ย้อยลงมาจากเพดานถ้ำ	เกิดจากน้ำที่มีสารแคลเซียมไบคาร์บอเนตละลายอยู่ได้ละลายเอาสารประกอบหินปูนออกมา แล้วหยดจากรอยร้าวของเพดานถ้ำ เมื่อน้ำระเหยจะทำให้สารประกอบนั้นสลายตัวและพอกตัวจับเป็นหินย้อยซึ่งจะมีขนาดใหญ่กว่าหลอดหินย้อย
	หินงอก (stalagmite)	ตะกอนหินปูนที่จับตัวเป็นแท่งสูงจากพื้นถ้ำขึ้นไปหาเพดานถ้ำแต่ยังไม่ชนเพดานถ้ำ	เกิดจากหยดน้ำที่ไหลออกจากหินย้อยเมื่อหยดถึงพื้นถ้ำจะเกิดการสูญเสียคาร์บอนไดออกไซด์ ทำให้สารประกอบคาร์บอเนตเกิดการสะสมตัวและค่อย ๆ สูงขึ้นจากพื้นถ้ำ
	เสาหิน (column)	เป็นลักษณะของหินที่เป็นแท่งเสา	เกิดจากหินงอกและหินย้อยพอกสะสมตัวจนเชื่อมบรรจบกัน

ประเภท	ตัวอย่าง	ลักษณะ	การเกิด
ประเภทที่มีรูปร่างไม่แน่นอน	หินปูน เกลียว (helictite)	มีลักษณะบิดเบี้ยวเหมือน ตัวหนอน งอกออกจาก ผนัง พื้น หรือจากหินงอก หินย้อยเดิมก็ได้	เกิดจากน้ำที่ไหลหยดอย่างช้า ๆ ก่อน เกิดการระเหย ทำให้เกิดผลึกตกตะกอน ที่ปลายในตำแหน่งที่ต่าง ๆ กันไปทำให้ มีรูปร่างบิดเบี้ยวเป็นตัวหนอน
	ดอกไม้ถ้ำ (anthodite)	หินปูนที่มีรูปร่างเหมือน กลีบดอกไม้	พบบนผนังถ้ำที่ค่อนข้างแห้ง เป็นหินที่ งอกเพิ่มเติมจากตรงโคน โดยที่กลีบแต่ ละกลีบจะถูกดันออกมา ความยาวของ กลีบอาจจะยาวได้ถึง 30 เซนติเมตร หรือมากกว่า
ประเภทที่เกิดได้ธรรมดา	ทำนบ หินปูน (rim stone dams)	มักมีรูปร่างคล้ายคันนา หรืออ่างน้ำหินปูน	เกิดเมื่อน้ำในหินปูนค้างอยู่ตามแอ่ง สาร แคลเซียมไบคาร์บอเนตจะลอยอยู่ที่ผิว น้ำ เมื่อน้ำไหลหรือซัดเข้าแอ่งจะเกิด การสูญเสีย คาร์บอนไดออกไซด์ เกิด เป็นตะกอนสะสมตามขอบกลายเป็น ทำนบหินปูน
	ไข่มุกถ้ำ (cave pearls)	ผลึกหินปูน เม็ดกลม ๆ คล้ายไข่มุกมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ไม่เกิน 1 นิ้ว	เกิดจากสารประกอบแคลเซียมไบ คาร์บอเนตไปห่อหุ้มเศษกรวด หรือ ตะกอนขนาดเล็ก
	ฟองหิน (cave spray)	กลุ่มหินก้อนเล็กตะปุ่ม ตะป่ำคล้ายปะการัง หรือ เม็ดข้าวโพด	มักเกิดขึ้นบนผนังถ้ำในส่วนที่โดยมีน้ำ ท่วมขังและเมื่อน้ำแห้งสารประกอบ คาร์บอเนต จะตกตะกอนสะสมเป็น ตะปุ่มตะป่ำ

ตะกอนถ้ำรูปทรงต่าง ๆ เหล่านี้ต้องใช้เวลานานนับหลายล้านปีกว่าจะก่อตัวเป็นตะกอนถ้ำที่มีรูปร่างสวยงามให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมอย่างน่าอัศจรรย์ จากการศึกษาของนักธรณีวิทยาที่ศึกษาความยาวที่เปลี่ยนแปลงของหินย้อยในถ้ำตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1950 พบว่า หินย้อยที่ได้ศึกษาในเวลาหนึ่งร้อยปีมีความยาวเพิ่มขึ้นประมาณ 10 เซนติเมตรเท่านั้น ลองจินตนาการว่าเสาหินแห่งใหญ่ภายในถ้ำที่มีความสูงเป็นร้อย ๆ เมตร จะต้องใช้เวลากี่ล้านปีในการก่อตัว แต่คนบางคนกลับใช้เวลาในการทำลายตะกอนถ้ำเพียงแค่วันเดียวในแหล่งท่องเที่ยวถ้ำบางแห่ง ใช้ความสวยงามและยิ่งใหญ่อลังการของตะกอนถ้ำเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว หากมีการจัดระบบสื่อความหมายที่ดี เน้นให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงคุณค่าของตะกอนถ้ำเหล่านั้น ก็จะเป็นการท่องเที่ยวถ้ำในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างแท้จริง ส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ แต่ในความเป็นจริงการให้ความสำคัญกับระบบสื่อความหมายภายในถ้ำยังมีน้อยนัก ถ้ำบางแห่งไม่มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ที่คอยให้คำแนะนำ ตักเตือนนักท่องเที่ยว บางแห่งมัคคุเทศก์กลับเป็นผู้ทำลายตะกอนถ้ำเหล่านี้เสียเอง เช่น ม่านหินย้อยที่มีความสวยงาม มีแผ่นแผ่นกว้างแต่เปราะบาง เมื่อกระทบถูกจะมีเสียงก้องดังกังวานไพเราะ ก็จะถูกชี้ชวนให้นักท่องเที่ยวตีเสมือนเป็นเครื่องดนตรี การจุดไฟเพื่อนำทางภายในถ้ำ ทำให้เขม่าควันเกาะติดตามเพดาน ผงถ้ำ หรือ ตะกอนถ้ำ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อตะกอนถ้ำเป็นอย่างมาก แต่ก็ไม่ใช่ทุกที่จะเป็นแบบนี้เสมอไป ขึ้นอยู่กับจิตสำนึกและความห่วงใยในทรัพยากรของแต่ละคน ผู้เขียนเคยพบมัคคุเทศก์ท้องถิ่นท่านหนึ่งที่สามารถอธิบายการก่อกำเนิดของตะกอนถ้ำได้อย่างเชี่ยวชาญเสมือนได้ฟังจากปากของนักธรณีวิทยาเอง ก็เนื่องจากความสนใจใฝ่รู้ของเขาโดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับนักท่องเที่ยวที่เป็นนักวิชาการหลายต่อหลายท่าน จนเกิดความเข้าใจและสามารถอธิบายให้นักท่องเที่ยวเข้าใจจนเกิดความตระหนักในคุณค่าของตะกอนถ้ำเหล่านั้นได้

คราวหน้าหากท่านผู้อ่านได้มีโอกาสไปเที่ยวถ้ำ หวังว่าท่านคงจะได้สนุกสถานเพลิดเพลินและประทับใจไปกับความสวยงามของตะกอนถ้ำรูปแบบต่าง ๆ อย่าลืมนำหลักปฏิบัติในการเที่ยวถ้ำแบบนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในฉบับที่แล้วมาใช้ด้วยนะคะ จะทำให้ท่านเป็นตัวแทนของนักท่องเที่ยวที่ตระหนักในคุณค่าของถ้ำ สามารถอนุรักษ์และคงคุณค่าความสวยงามของถ้ำในยุคนี้ให้ยังคงสวยงามอย่างยั่งยืนไปอีกหลายชั่วอายุคนเลยล่ะ

เกมจับคู่

เกมจับคู่

สุดท้ายนี้มีเกมสนุก ๆ มาให้เล่นกันล่ะ เพื่อทบทวนความเข้าใจลักษณะของตะกอนถ้ำรูปแบบต่าง ๆ โดยการจับคู่ชื่อกับรูปภาพของตะกอนถ้ำในแต่ละรูปแบบ (ดูเฉลยหน้าถัดไปค่ะ)

1. กำเนหินปูน = _____
2. กำเนหินย้อย = _____
3. หลอดหินย้อย = _____
4. ฟองหิน = _____
5. หินปูนเกลียว = _____

ก.

ข.

ง.

ค.

จ.

เอกสารอ้างอิง

ไพศาล ศรีพิเศษ. 2542. "ประติมากรรมธรรมชาติใต้พิภพ" รายงานสรุปการประชุมโครงการการวัดประดุมวิชาการ "ทรัพยากรถ้ำ", 4-5 สิงหาคม 2542. นครปฐม : คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

Sybil P. Parker ed. (1997): McGraw-Hill Dictionary of Geology and Mineralogy, McGraw-Hill: Columbus.

<http://www.yourdictionary.com/speleothem>

<http://khaobin.blogspot.com/>

<http://www.mc41.com/think/think016.htm>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Speleothem>

เลข
๓ ๔ ๕ ๖ ๗
๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙

ข่าวด่วน

ขณะนี้ทางสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว ๙ ได้เปิดรับสมัครแล้ว

ซึ่งจะได้รับสิทธิพิเศษ และประโยชน์อื่น ๆ เช่น

- ได้รับจุลสารท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 4 ฉบับ/ปี
- ได้รับเอกสารการจัดทริปท่องเที่ยวที่ทางสถาบันได้จัดขึ้น
- ฯลฯ

ค่าสมัครเพียงท่านละ 200 บาท/ปี ท่านใดสนใจสามารถกรอกใบสมัครได้ที่หน้า 33 และตัดตามรอยปรุส่งกลับไปที่สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว ๙ โดยทางไปรษณีย์ หรือ FAX มาที่ 02-204-2165 สอบถามรายละเอียดได้ที่ 02-204-2165

*วิธีการชำระเงินท่านสามารถโอนเงินมาที่ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขา อโศกทาวเวอร์ส

ชื่อบัญชี สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มศว

เลขที่บัญชี 234-205287-0

(ยืนยันการโอนเงินโดย Fax ใบสลิปมาที่เบอร์ 02-204-2165)

ข่าวประชาสัมพันธ์งานวิจัย

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้เข้าร่วมเสนอผลงานวิจัยจำนวน 2 งาน ประกอบด้วย งานประชุมศรีนครินทรวิโรฒวิชาการครั้งที่ 3 และ งานสัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ The ISSAAS International Congress 2008 "Agriculture for the 3 Es: Economy, Environments, and Energy" ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) งานประชุมศรีนครินทรวิโรฒวิชาการครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 21-22 มกราคม 2552 ณ อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่อง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยนำเสนอในรูปแบบโปสเตอร์และปากเปล่า จำนวน 3 โครงการ ดังนี้

- ศักยภาพของอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ปากเปล่า)
- ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (ปากเปล่า)
- การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสาน "วันเดียวเที่ยวใกล้กรุงเทพ ฯ" กรณีศึกษา: จังหวัดฉะเชิงเทรา (โปสเตอร์)

2) งานสัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ The ISSAAS International Congress 2008 "Agriculture for the 3 Es: Economy, Environments, and Energy" ระหว่างวันที่ 23 – 27 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมดิเอ็มเมอรัล โดยนำเสนอในรูปแบบโปสเตอร์ภาษาอังกฤษ จำนวน 1 โครงการ ดังนี้

The Study of Diversity of Aquatic Animals in Kapur District Ranong Province to Develop into Educational Ecotourism.

ข่าวประชาสัมพันธ์

โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมร่วมกับบริการวิชาการสู่จร
ชุด : ตามรอยประวัติศาสตร์ ธรรมชาติมหัศจรรย์ อลังการศิลป์ไทย

ชื่อ : ล่องเรือในเขื่อนใหญ่ ไหว้พระและปฏิบัติธรรม

ตามรอยพระศาสดา ศึกษาอุบัติพุทธภูมิ

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้จัดโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมร่วมกับบริการวิชาการสู่จร เรื่อง “ล่องเรือเขื่อนใหญ่ ไหว้พระและปฏิบัติธรรม ตามรอยพระศาสดา ศึกษาอุบัติพุทธภูมิ” ระหว่างวันที่ 27 – 28 ธันวาคม พ.ศ. 2561 ณ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 41 คน แบ่งเป็นบุคลากรของสถาบัน ฯ จำนวน 8 คน และบุคคลภายนอก จำนวน 33 คน กิจกรรมประกอบด้วย ร่วมทำบุญถวายผ้าป่า ฟังธรรมและปฏิบัติธรรม ณ วัดปากลำขาแข้งศึกษาธรรมชาติบริเวณเส้นเขื่อนศรีนครินทร์ ฟังการบรรยายจากวิทยากรนักบรรยายประวัติศาสตร์สามกั๊ก ฅ อุทยานประวัติศาสตร์สงครามเก้าทัพ รวมทั้งศึกษาประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมที่สวยงามที่วัดป่าเลไลยก์ และวัดพระแท่นดงรัง ผลการจัดโครงการในครั้งนี้ได้รับผลสำเร็จระดับดีมาก ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการในระดับมากที่สุด ซึ่งค่าน ที่ผู้เข้าร่วมโครงการมีความเห็นอยู่ในระดับสูงที่สุด คือ มีเอกสาร/แผ่นพับ/ข้อมูลต่าง ๆ ให้บริการ อีกทั้งส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการปรับจิตให้มีภูมิธรรมแข็งแกร่ง มีความรู้ ความเข้าใจในพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง สร้างสัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อกัน ทำให้บุคลากรของสถาบันได้รับข้อมูลความรู้เพื่อใช้จัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่บริการวิชาการต่อสาธารณชน รวมทั้งสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาบูรณาการกับงานวิจัย เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

ต้นทาง

.....

คิดแถมไป
3 บาท

ปลายทาง

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มศว
114 ซอยสุขุมวิท 23
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มศว
ระเบียบเลขที่.....
เลขที่ 114 สุขุมวิท 23 คลองเตยเหนือ วัฒนา กรุงเทพฯ 10110
ใบสมัครสมาชิก

1. ชื่อ (นาย,นาง,น.ส.,ยศ)..... นามสกุล.....
วันเดือนปี เกิด.....

2. ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก เลขที่..... ถนน.....

ซอย..... แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

โทรศัพท์..... โทรสาร..... มือถือ.....

E-mail.....

*ค่าธรรมเนียม 200 บาท/ปี

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร.....ผู้รับสมัคร.....
(.....) (.....)

Regent Chalet
REGENT BEACH CHA-AM

Regent Chalet

สุข..เสมือนบ้าน...ผสานความสุขทุกครอบครัว
 849/21 Petchburi Road, Regent Cha-Am Beach , Petchburi 76120, Thailand
 ท่านสามารถจองห้องพักสามารถติดต่อได้ที่ โทรศัพท์ 032-508-140-3 หรือเข้าไปที่
<http://www.regent-chaam.com/>

ต้นทาง

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มศว
114 ซอยสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

